

ZORGVULDIG VOORTRAJECT ZORGT VOOR TEMPO IN UITVOERING

Vernieuwbouw Bornego Heerenveen

In korte tijd is het onmogelijke mogelijk gemaakt. De transformatie van een middelgrote school tot een eigentijdse voorziening voor het voortgezet onderwijs. Hoewel de buitengevel behouden is gebleven, is een bestaande school van binnen volledig vernieuwd. Het resultaat? Een toekomstbestendig onderwijsgebouw dat weer klaar is voor de komende generaties.

SUPERSNELLE RENOVATIE

Ronald Koekoek, architect en partner bij De Unie architecten, is trots op de inzet van alle betrokkenen. “Vanaf het startmoment in 2022 had iedereen een basishouding die gericht was op samenwerking. Er was een gedeeld gevoel dat we alles samen konden oplossen.”

Het bestaande onderwijsgebouw van de lyceum locatie werd in het schooljaar 2023-2024 volledig gerenoveerd en verbouwd. Tijdens de renovatie kregen leerlingen les op de nabijgelegen leegstaande vmbo-locatie de Beugel. Met ingang van het nieuwe schooljaar 2024-2025 konden de leerlingen alweer terug naar hun vernieuwde school. Een gemoderniseerd duurzaam gebouw met open leerpleinen en een goed binnenklimaat. De korte doorlooptijd van het project is voor een groot deel te danken aan het politiek-bestuurlijke proces dat hieraan voorafging. Duidelijk gemaakte afspraken in het IHP en het daarbij horende uitvoeringsprogramma als ook het doorlopen fusieproces van twee VO-scholen droegen bij aan een voortvarende uitvoering.

BOUWSTROOMSCHOOL UIT JAREN '70

Het bestaande onderwijsgebouw was gebouwd via het principe van de bouwstroommethode uit de jaren '70 van de vorige eeuw. Deze scholen staan ook wel bekend als Cees Groen scholen. Op basis van een slim basisontwerp zijn er destijds verspreid door het land in hoog tempo 28 soortgelijke schoolgebouwen gebouwd. Deze scholen werden een halve eeuw geleden gerealiseerd zonder klimaatinstallaties. De architect en adviseurs in het bouwteam is het gelukt om benodigde installaties te integreren en het gebouw technisch en functioneel te laten voldoen aan de eisen van deze tijd. Het laat zien dat een levensduur verlengende renovatie van een bouwstroomschool goed mogelijk is.

OPEN ONTWERPHOUDING

Ronald: “De opdrachtgever had een duidelijke visie op het onderwijs. Knelpunten in het gebruik konden met de renovatie worden aangepakt. Denk dan aan de plafondhoogte, brandveiligheid,

ventilatie en functionele indeling. Uit een gehouden evaluatie onder leerlingen en gebruikers bleek de aula erg ruim van opzet en niet efficiënt in gebruik. Een oplossing is gevonden door de personeelskamer op het voormalig podium van de aula te situeren. Elders kon hiermee ruimte in het gebouw worden vrijgespeeld voor het onderwijs. Heldere aanpassingen in de plattegrond voorzien verder in ruime open leerpleinen. Licht kleur- en materiaalgebruik geven het gebouw een nieuw elan. De vernieuwingsplannen waren ook de kans om een nieuwe entree voor de leerlingen te realiseren. De entree voor de leerlingen is verplaatst zodat een logische verbindingroute met het andere gebouw van het Bornego College ontstaat. Gelijktijdig is de buitenruimte vergroend en heeft verharding plaatsgemaakt voor hagen en bomen.”

GOED IHP ALS BASIS

Gevraagd naar de succesfactoren van dit project zijn betrokken partners het snel met elkaar eens. “Het begint met een goed IHP”, vat Lennert Marinus, strategisch beleidsadviseur maatschappelijke accommodaties van de gemeente, het proces samen. In Heerenveen was er veel leegstand versnipperd over het totale gebouwenbestand van het voortgezet onderwijs. De twee schoolbesturen in het voortgezet onderwijs zagen in dat het probleem van de versnipperde leegstand alleen door samenwerking goed op te lossen was. “De ‘eigen belangen’ werden opzij gezet”, vertelt Erwin Veneklaas Slots van ICSadviseurs, projectleider voor het IHP. “Uiteindelijk heeft de bestuurlijke fusie tussen de twee VO-scholen het proces versneld. Na de fusie konden leerlingstromen beter worden verdeeld over de beschikbare locaties. Een bestaande vmbo-locatie was niet langer nodig. Binnen het uitvoeringsprogramma van het IHP fungeert deze locatie nu als tijdelijke huisvesting voor projecten die in uitvoering komen. Kosten voor tijdelijke huisvesting konden zo worden bespaard.”

HERGEBRUIK CENTRAAL

Ook wethouder Jelle Zoetendal kijkt terug op een geslaagd proces. “Voor een wethouder is de verleiding natuurlijk groot om een eerste paal te willen slaan, maar in het IHP van Heerenveen hebben wij ook hergebruik centraal willen stellen. Door niet automatisch voor nieuwbouw te kiezen kreeg circulair denken een plek. En wat we hier hebben gedaan voelt zo goed als nieuw.” Ronald vult de wethouder aan: “Op dit moment wordt het hergebruik van gebouwen steeds breder gedragen en algemeen geaccepteerd. Als delen van een bestaand onderwijsgebouw nog goed herbruikbaar zijn, besparen we al direct op het gebruik van grondstoffen. Dit project is daar een goed voorbeeld van.”

Van links naar rechts en van boven naar beneden:
Jelle Zoetendal, Erwin Veneklaas Slots, Marco van Zandwijk,
Ronald Koekoek, Bauke Kuperus, Iko Scheepsma en Lennert Marinus

SLIM INVESTEREN

Ook op financieel gebied kreeg het samenwerken een invulling. Zowel schoolbestuur als gemeente droegen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid financieel bij. Het schoolbestuur zag de kans om in één keer een aantal zaken goed aan te passen. “We wilden minimaal doen wat maximaal kon”, aldus Bauke Kuperus, directeur bedrijfsvoering van Onderwijsgroep Midden-Friesland. “Steeds opnieuw maakten wij daarbij een afweging waar wij beschikbare middelen aan wilden uitgeven. Investeren in de gymzaal gelden als goed ►

“De goede voorbereiding zorgde voor basishouding die gericht was op samenwerking”

PROJECTINFORMATIE

Project

Bornego College Heerenveen

Opdrachtgever

Onderwijsgroep Midden-Friesland

Gemeente

Heerenveen

Projectmanagement

ICSadviseurs

Architect

De Unie architecten

Installatieadvies

Innax

Bouwkundig aannemer

Bouwbedrijf de Vries

Installateur

ITBB

Omvang

6.903 m² bvo

Stichtingskosten

€ 7.928.440 (incl. btw)

Ingebruikname

2024

voorbeeld van de gekozen aanpak. Verbetering van de akoestiek en luchtkwaliteit hadden hier onze prioriteit. Geld dat we niet hebben uitgegeven aan plafonds en vloer konden worden besteed aan akoestische wanden en het ventilatiesysteem. Een ander voorbeeld is de gebouwschil. Het dak is geïsoleerd. De gevel zelf is in tact gelaten. Wel is deze gecontroleerd op luchtdichtheid om grote koude lekken op te sporen."

BESTUURLIJK COMMITMENT

Zowel schoolbestuur als gemeente hadden hun bestuurlijk mandaat goed geregeld. "Nergens hebben we de weg van vertraging opgezocht", licht Bauke toe. "Binnen de mogelijkheden die er waren heeft iedereen zijn rol goed opgepakt. Niemand is achterover gaan zitten." Iko Scheepsmas, projectmanager van ICSadviseurs: "Voor de uitvoering is gewerkt in een bouwteam. Ook hierin was iedereen zich bewust van een goede samenwerking om tot resultaat te komen. Aannemer De Vries uit Leeuwarden en installateur ITBB uit Heerenveen schakelden mee in de momenten

Duurzaam IHP voor Heerenveen

De gemeente Heerenveen investeert de komende jaren veel geld in de aanpak van verouderde schoolgebouwen. Afspraken zijn vastgelegd in het uitvoeringsprogramma van het duurzaam Integraal Huisvestingsplan (IHP). Bij de totstandkoming van het IHP is veel geïnvesteerd in de onderlinge relatie(s). Samen is gezocht naar de grote lijnen en het langjarig commitment. De leegstand die in de gebouwenportefeuille aanwezig was heeft geleid tot verandering in het denken. Op de achtergrond speelde hierin ook het fusieproces van de twee VO-scholen mee. Schoolbesturen en gemeente hebben nu scherp in beeld wat er allemaal moet gebeuren. Bij het IHP is de keuze gemaakt om reëel te begroten, rekening te houden met indexering over de jaren heen als ook te kijken naar de mogelijkheid van langere afschrijvingstermijnen en het gaan rekenen met restwaarde. Wethouder Zoetendal vindt het geven van duidelijkheid belangrijk: "We willen hiermee aan de gemeenteraad een zo reëel mogelijk beeld van de kosten geven. Daarbij zullen we ook moeten beseffen dat we afhankelijk zijn van het Rijk." Hij wijst daarmee op de verhouding tussen het Rijk en de gemeenten waar het gaat om de beschikbare vergoedingen. "Investerings moeten wel passen in het totale financiële plaatje van de gemeente-begroting. De komende jaren zullen de financieringslasten voor veel gemeenten toenemen zo ook in Heerenveen. De gemeenteraad zal dit moeten meenemen in de toekomstige besluitvorming voor nog te maken keuzes", aldus Zoetendal.

dat het lastig was. We konden elkaar vinden in het vooruit komen. We stonden met elkaar steeds in de aanpak-stand." Lennert vult hem aan: "Projecten als deze vragen om een hoge mate van flexibiliteit." Zijn advies voor andere gemeenten en schoolbesturen die op het punt staan een schoolgebouw te renoveren is dan ook duidelijk: "Hou ruimte voor het onvoorziene. Geef elkaar de ruimte. Dat helpt om de snelheid in het proces te houden." 🕒

📺 Kijk voor meer informatie op www.icsadviseurs.nl en www.heerenveen.nl.